

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (47)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 17 грудня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(47) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 177с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

РОМАНУХА ЮЛІЯ, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ, Коцюбинський та українська ідентичність: до 160 річниці від дня народження М. М. Коцюбинського. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику	5
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, Невідома трагедія	10

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: **АКТУАЛЬНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ**

БОРБИЧ НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, Здоров'язбереження через усвідомленість: інтеграція майндфулнес-практик, соціально-емоційного навчання та аутогенного тренування	14
ДРОВОЗІУК ЛІДІЯ, Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів педагогічної освіти як чинник інтенсифікації навчання	19
ІВАНОВА НАТАЛІЯ, Інновації в дошкільній освіті: інтенсифікація чи гуманізація?	21
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Психологічні засади управлінської культури менеджера освітнього закладу	23
ПЕТРЕНЮК ЗОЯ, КОВТУНЕЦЬ ОКСАНА, У партнерстві до результату : аспекти ефективної взаємодії педагогічного коледжу та ліцею	26
КОЗІГОРА МАРІЯ, МАРЧУК СЕРГІЙ, Підготовка майбутніх учителів до впровадження діяльнісного підходу в початковій школі.	32
МИСЛІЦЬКА НАТАЛІЯ, БУРКО ОЛЕКСАНДРА, Сучасні підходи до вивчення небесних тіл у початковій школі	34
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, Інтерактивні технології у практичній складовій підготовки майбутнього вчителя	37
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ, Інтерактивні дитячі свята в сучасній українській школі	41
ОСИП МАРІЯ, ОСИП ЮРІЙ, Використання теоретичних знань з біології та хімії під час педагогічної практики студентів у початковій школі	47
ПУШКАР НАДІЯ, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування соціальної компетентності у студентів педагогічного коледжу	49
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Педагогічна практика з науково-педагогічних досліджень як шлях інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів	52
ДУРМАНЕНКО ЄВГЕНІЯ, Технології інтерактивного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів	57
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, ПІДДУБНА АННА, Проблеми інклюзивної освіти в Україні	
ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ, Рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я	61
ШАФРАНОВА ТЕТЯНА, Подолання освітніх втрат через соціально-емоційне та етичне навчання	63

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ **НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ**

ПОХИЛЮК ОЛЕНА, САМОДРАЛ КРІСТІНА, Традиція видання ілюстрованих романів у східній літературі.	69
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, Бертольт Брехт. Початковий етап творчої діяльності.	73
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, КУЗЄВА СОФІЯ, Теми взаємодії, втрати та самоідентифікації в підлітковому романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок».	76
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ГУМЕНЮК ДАРИНА, Елементи автобіографізму в романі Еріха Марії Ремарка «На західному фронті без змін».	80

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ, ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА, Сучасне прочитання класики в умовах альтернативних світоглядних концепцій сьогодення.	85
ОБОДЯНСЬКА НІНА, Особливості перекладу біблеїзмів англійської мови на українську	88

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЗАЙЦЕВА АНАСТАСІЯ, Етапи організації процесу сприймання музики як структурного елементу уроку музичного мистецтва	93
БАРАНОВСЬКА ТЕТЯНА, РАТУШНЯК ВАЛЕНТИНА, Розвиток критичного мислення дошкільників як запорука розвитку компетентної особистості.	95
БОЙЦУН НАТАЛІЯ, Комунікативні навички- ключовий елемент розвитку дошкільника.	97
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА, Модернізація управлінського простору завідувача відділенням шляхом удосконалення механізмів формування і забезпечення ефективного освітнього процесу.....	99
КЛИМЕНКО ОЛЬГА, Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку шляхом використання спеціальних дидактичних засобів.	102
ЯВОРСЬКА ЮЛІЯ, РОМАНЕНКО ВАЛЕНТИНА, Вплив використання мобільних додатків на залучення активності в освітній процес.	106
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА, Застосування інноваційних технологій для формування комунікативних компетентностей здобувачів вищої освіти.	113
ГОНЧАРУК ВІКТОРІЯ, Сутнісна характеристика естетичного виховання студентської молоді.	116
ГОРБАТА ЛЮДМИЛА, Фізична культура в житті студента.....	119
ЗАВАЛЬНЮК ЯНА, Засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення німецької мови.	122
КАСІЯНЕНКО ОЛЬГА, Комунікативні вимоги до сучасного фахівця	127
МАРЦЕНЮК ВІКТОР, Особливості виховної роботи у студентських гуртожитках під час воєнного стану.....	134
МЕЛЬНИК АЛІНА, МАЗУР АЛЬБІНА, Пізнавальна активність здобувачів освіти як потреба у інтелектуальному та творчому саморозвитку.	139
ПАВЛЮК ЛАРИСА, Управлінська організаційно психологічна гра «Уроки лідерства»	143
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, Оздоровчий ефект фізичних вправ.....	148
МАЛЬЧЕНКО МАРІЯ, Соціальні програми з вивчення особливостей організації соціальної роботи із жінками похилого віку з числа ВПО.....	152
ГАВРИЛЮК ОКСАНА, СІКОРСЬКА ІВАННА, Особливості творчої самореалізації особистості у підлітковому віці.	157
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА, У світі музичних інструментів.....	163

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ

БУГА ОКСАНА, Інвестиційна політика та інвестиційний розвиток регіону Вінниччини: сутність та характеристика.	168
КОРНЮК СНІЖАНА, Чинники, які впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах.....	172

тіло витрачає на них і, відповідно, має більше енергії та життєздатності.

Під час війни просто необхідний контроль за думками і споживанням інформації, як би це важко не було зробити. Справа в тому, що психіка налаштована так – ми підсвідомо сприймаємо інформацію про небезпеку так, ніби це відбувається з нами, і починаємо переживати стрес. Наше тіло буквально каже нам «тікай, біжи, борись», задля чого починає виробляти гормони стресу. А ось при тривалому перенасиченні негативною інформацією в нашому тілі цих гормонів стає так багато, що організм починає руйнуватись [3].

Висновки і перспективи дослідження. Отже, стан ментального здоров'я педагога впливає на результати навчально-виховної роботи, професійні досягнення, а також на благополуччя здобувачів освіти. З метою забезпечення позитивного освітнього середовища та підвищення якості навчальної діяльності, необхідно приділити увагу підтримці ментального здоров'я вчителя.

Для ефективної роботи, збереження психічного здоров'я вчителю важливо відновити свій психоенергетичний потенціал, позбутися страхів, розчарування, пом'якшити вплив стресових ситуацій

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мешко Г. М., Мешко. О. І. Професійне здоров'я педагога як умова ефективної виховної діяльності. URL: <https://studentam.net.ua/content/view/7664/97/> (дата звернення: 22.11.2024).
2. Тиха Л. О. Тренінг для педагогів «Збереження та зміцнення психологічного здоров'я педагога». URL: <https://vseosvita.ua/library/trening-dla-pedagogiv-zberezenna-ta-zmicnenna-psihologicnogo-zdorova-pedagoga-459920.html> (дата звернення: 22.11.2024).
3. Фіголь Н. П. Формування та збереження ментального здоров'я здобувачів початкової освіти. Методичні рекомендації. Луцьк, 2024 55 с.

*Стаття надійшла до редакції
23 листопада 2024 р*

ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ ТА ЕТИЧНЕ НАВЧАННЯ

УДК 373.3 091.212.7-046.22

ШАФРАНОВА ТЕТЯНА,

вчитель початкових класів

Вінницької гуманітарної початкової школи № 25

Сьогодні питання подолання освітніх втрат має вирішальне значення в нашій державі. У широкому сенсі **освітні втрати** означають втрату можливостей для всебічного розвитку учнів – інтелектуального, соціального, емоційного, психологічного тощо.

Вперше актуальності дане питання набуло з 2020 року у зв'язку з карантинними заходами, пов'язаними з початком пандемії COVID-19, перед

українською, як і світовою системою освіти в цілому, постали виклики, визначені міжнародними організаціями та провідними експертами як одна з найбільших проблем і загроз, спричинених світовою пандемією. Що спонукало до тривалого навчання учнівства у дистанційному форматі, з вираженою

- первісною проблемою невідповідності як педагогів так і учнів;
- відсутністю технічного забезпечення;
- належного Інтернету;
- неготовність і психологічна неспроможність значної частини здобувачів освіти до самоорганізації, самоконтролю та самоосвіти;
- недостатня об'єктивність оцінювання результатів освітньої діяльності учнів, що пов'язано з неформованістю почуття відповідальності та академічної доброчесності в учнів та їх батьків.

Все це мало свої негативні наслідки та зробило право громадян на якісну та доступну освіту, що закріплено Конституцією та законами України, неналежно забезпеченим.

Також в Україні втрати в освітній системі учнівства пов'язані із повномасштабною війною. У зв'язку з цим, можна виділити низку нових проблем, що можуть позначитися на результатах навчання українського учнівства:

- проживання на тимчасово окупованих територіях;
- проживання в зоні активних бойових дій;
- зміна місця проживання;
- руйнування закладів освіти;
- повітряні тривоги;
- відімкнення електроенергії.

Освітні втрати українського учнівства можуть у підсумку перевищити всі модельовані раніше показники.

Тому, незважаючи на воєнний стан, сьогодні вимагає максимальної згуртованості та консолідації зусиль для прийняття виважених ефективних рішень й заходів щодо подолання освітніх втрат.

Сьогодні здійснюється очне та дистанційне навчання вчителів початкових класів за програмами підвищення кваліфікації від Громадської

спілки «ОСВІТОРІЯ» за темами: «ДІЗНайся: про дистанційне і змішане навчання. Практичні аспекти», «Наздоженемо: практичні аспекти подолання освітніх втрат у початковій школі»

Як один із шляхів побудови в освітньому просторі ефективної системи подолання навчальних, виховних, фізичних та психологічних втрат вихованців, учнів пропонується створення освітніми закладами програм «Подолання освітніх втрат, викликаних реаліями військового часу, в 2024/2025 навчальному році», що розрахована на 2024/2025 навчальний рік.

Така програма створена та затверджена рішенням педради у нашому закладі. Усі визначені Програмою заходи відповідають державній соціальній політиці й узгоджуються з основними положеннями Конвенції ООН про права дитини та іншими міжнародними документами.

Програма має відкритий характер, може корегуватися, конкретизуватися, змінюватися, доповнюватися в залежності від реальних умов.

У межах поняття «освітні втрати» пропонується умовно виділити три взаємопов'язані компоненти:

- навчальні втрати;
- виховні втрати;
- зниження темпу розвитку особистості.

Навчальні втрати – будь-які втрати знань, умінь, навичок, або уповільнення чи переривання академічного прогресу через паузи в навчанні конкретного учня.

Ці втрати виникають як наслідок тривалих пропусків занять (наприклад, через проблеми зі здоров'ям), неефективного викладання, значних незапланованих перерв у навчанні, пов'язаних із соціальними кризами, війнами, природними катаклізмами тощо.

Навчальні втрати зумовляють ще більші втрати на наступних етапах навчання, негативно вплинуть на загальний рівень освіченості громадян країни, їх здатність до комунікації, соціалізації, подальшого професійного становлення. І це в підсумку позначиться на добробуті цілого суспільства: призведе до серйозних економічних та соціальних наслідків у майбутньому.

Підрахували, що тримісячне закриття школи може призвести до втрати цілого року навчання.

Головною проблемою, пов'язаною з навчальними втратами, є їх накопичення і поглиблення, якщо вчасно і ефективно не вживати заходів для їх подолання.

Перш ніж упроваджувати той чи той захід по подоланню втрат, обов'язково потрібно здійснити якісну діагностику рівня успішності учнівства, адже неможливо вирішити проблему, не розуміючи її глибини й складності, як неможливо вилікувати хворобу без точного діагнозу.

Виявлення навчальних втрат з будь-якої освітньої галузі безпосередньо пов'язане із співставленням реальних досягнень кожного конкретного учня чи учениці з вимогами до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, представлених у Державному стандарті початкової освіти

Опорою для опрацювання рівня та надолуження освітніх втрат є такі документи:

- Державний стандарт початкової освіти
- Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 цикл
- Освітня програма закладу освіти
- Свідоцтво досягнень 1-2 клас, Свідоцтво досягнень 3-4 клас.

На основі яких складаються вхідні діагностувальні роботи у вересні, результати яких стануть відправною точкою для внесення коректив у календарний план. Також дієвим

фактором для перевірки рівня оволодіння та сформованості навчальних вмінь учня для вчителів є проміжні та підсумкові діагностувальні роботи, а також спостереження.

Отже, основними кроками, що дадуть змогу оперативно скоригувати навчальний процес, вбачаються такі:

- діагностика та встановлення навчальних втрат учнів;
- розроблення програми/плану надолуження прогалин відповідно до отриманих результатів;
- оптимальний розподіл (за можливості, об'єднання) навчального змісту, який потребує доопрацювання;
- особлива увага до мотивації учнів;
- урізноманітнення форм роботи (візуалізація, гра, емоційно-забарвлений контент, онлайн-вправи.);
- використання можливостей інших навчальних предметів для мовленнєвого розвитку учнів, реалізація міжпредметних зв'язків.

Для подолання навчальних втрат важливим є урізноманітнювати форми роботи, брати за основу такі види діяльності: парну та групову роботу, проектну діяльність, дослідження, метод дискусії, театралізацію, ситуацію вибору, читання з розумінням розвивати на всіх уроках, застосовуючи відкритті запитання, навчальні ігри - мотивуючі форми роботи.

Дієвими інструментами стануть освітній простір, який має мотивувати до роботи та «підтримувати». Плакати на стінах, динамічні моделі - сприятимуть підвищенню інтересу та спонукатимуть до роботи. Малювати схеми, таблиці, виділяти кольором важливі слова, на які потрібно звернути увагу. Використовувати систему стрілочок і дужечок, які допомагають учню встановити зв'язки або наштовхують на певні операції.

Приділяти увагу формувальному оцінюванню. Для здійснення якого у

нашому закладі використовується застосунок III HoloTracker.

Подолати навчальну втрату за один урок практично неможливо, це буде успішним тільки за умови систематичної та неперервної роботи. Пам'ятаймо, що універсального інструменту, який зміг би подолати усі навчальні втрати не існує. Для роботи з кожним учнем та ученицею потрібно враховувати індивідуальні потреби.

У подоланні виховних втрат потрібно вибудувати виховний процес таким чином, щоб він став невіддільним складником освітнього процесу орієнтованим на загальнолюдські цінності. Виховання повинно бути наскрізною лінією роботи закладу освіти, її не можна й непотрібно відділяти від стратегії розвитку закладу.

У нашому закладі набуло широкого використання проактивних форм і методів виховної роботи, що направлені на згуртування та взаємодію колективів здобувачів освіти на рівні класу та закладу освіти: збір макулатури, пластикових кришечок, організація благодійного ярмарку, благодійних зборів кормів для тварин «Допомога пухнастикам», збір донатів на ЗСУ, плетіння маскувальних сіток, виготовлення окопних свічок, КТС «День гарбуза», тематичні ранкові зустрічі.

Традиційними та улюбленими для учнів та батьків стали неординарні п'ятниці: кольорові («День друзів», «День мирного смайлика»), «День веселих окулярів», «П'ятниця чудернацької краватки», п'ятниця показу національних костюмів до дня толерантності.

Всебічному розвитку учнів сприяє широка мережа гурткової роботи: «Спілкуємось англійською», «Астрономія», «Пісочна анімація», «Срібні дзвіночки», «Котигорошко», «Хокей на траві».

Режим онлайн-навчання під час пандемії та війни негативно вплинув на здоров'я здобувачів освіти. Малорухомих спосіб життя, надмірне навантаження на зір негативно позначилися на здоров'ї учасників освітнього процесу. Тому важливим компонентом уроку є руханки, вправи на збереження постави, зору; вітамінні перерви, популярністю користується «День здоров'я».

Нестача спілкування з педагогами та ровесниками, психологічні травми, викликані воєнними подіями в країні, негативно вплинули на психоемоційний стан здобувачів освіти. Це у свою чергу може призвести до внутрішніх конфліктів дітей, підвищити їх рівень тривожності, сформувати страхи, знизити мотивацію до навчання, погіршити пам'ять та розумову діяльність, вплинути на зниження рівня соціалізації та подальші відносини із соціумом.

Тому запровадження програми СЕЕН у нашій школі як варіативної складової стало важливим, так як це перегукується з проблемою школи «Формування м'яких навичок молодших школярів, шляхом реалізації навчальних траєкторій СЕЕН», а автори програми прогнозують:

- підвищення академічної успішності;
- зниження рівня булінгу;
- зростання загального задоволення учнівства;
- бажання ходити до школи, отримання радості від навчання – що і актуальним завданням розвитку учнівства сьогодення.

СЕЕН — це міжнародна програма, покликана сприяти соціально-емоційному й етичному навчанню в системі дошкільної та шкільної освіти в усьому світі, яку разом із тим можна застосовувати на всіх рівнях освіти (зокрема вищій та професійній).

Програма СЕЕН базується на філософії й методиці, яка протягом 20 років створювалася, апробувалася й

удосконалювалася міжнародною командою науковців і науковиць Університету Еморі (Атланта, США). Підґрунтям для них стали праці з емоційного інтелекту Деніела Гоулмена та кращі світові освітні практики, а натхненням — заклики Далай-лами XIV до миру, порозуміння, співпереживання та усвідомлення того, що для всіх людських істот спільним домом є планета Земля.

Навчальна програма СЕЕН — це посібник для педагогів із 7 розділів, 39 занять для учнівства різного віку (Програми для ранньої початкової, початкової і середньої школи), які дають цілісну дорожню карту для навчання серця і розуму. Команда EdCamp Ukraine, отримавши всі необхідні дозволи від Університету Еморі (на основі Меморандуму про співпрацю від 06.07.2019), здійснила переклад повної версії курсу українською, також вступного онлайн-курсу, після завершення якого надається доступ до всіх цих матеріалів. Масштабування програми здійснюється через тренінги.

Також це система посібників для батьківства, путівник, для створення професійних спільнот. Аудіопрактики.

Програма від початку розроблялася для міжнародного використання, тому не містить нічого, що могло б конфліктувати з будь-яким історичним, культурним чи релігійним контекстом країн, до того ж вона відкрита для варіювання відповідно до національних особливостей системи освіти. СЕЕН уже апробована в країнах Америки, Європи та в Індії, у своїх класах у всьому світі її спробували понад 500 педагогів, і всі — і педагоги, і діти, і батьки — залишилися задоволеними й визнали її продуктивність та необхідність у сучасній освіті.

СЕЕН була вперше презентована світові на першій міжнародній конференції SEE Learning, що відбулася

4–6 квітня 2019 року в Делі (Індія). І нині це не лише курс для закладів освіти, а й онлайн-платформа для навчання педагогів та світова спільнота освітян, які використовують цю програму та діляться досвідом.

У чому ж актуальність та особливість даного курсу?

За останні 20–30 років змінилось знання науковців про існування, функціонування людини, що робити для того, щоб бути щасливими. Науковці знають як функціонує тіло, від чого виникає стрес, як давати собі раду зі стресом, усі ці напрацювання не впроваджено в освіту, ними по суті ніхто не користується.

На сьогодні доведено, що від співпереживання пов'язані такі хвороби як рак, серцеві хвороби, що від теплоти/прохолодності стосунків наше тіло реагує на недобрі взаємини так само, як воно ніби мало хворобу.

Ми розуміємо, що ставлення до інших і до себе настільки сильно впливає на самопочуття, навіть до змін на генетичному рівні. Дуже важливо навчити себе та інших, що добре ставлення, співпереживання, хороші взаємини з іншими – це неймовірно важливо для нашого здоров'я та самопочуття.

Саме тому програма отримала другу, наче простішу, але й глибшу назву — навчання розуму і серця.

На тлі щоденного професійного вигорання вчительства, СЕЕН сьогодні може стати тим ключем до розвитку, самопізнання та відновлення, самовдосконалення себе. Дає можливість знайти новий орієнтир у професійному розвитку вчителя.

Розвиток м'яких навичок, саме через СЕЕН, показує важливість вивчення курсу для всього суспільства. Звертає увагу на духовне, ментальне здоров'я. Наш вектор освіти має також зазнати значних змін. Адже, лише

врівноважений, щасливий вчитель може сприяти становленню міцного здорового члена суспільства. Нашу вразливість, емоційну нестабільність – ми несемо та через себе передаємо учнівству. Тому одним з головних завдань – виховання та вдосконалення себе.

Тілесні практики спрямовані на вміння приборкати власні емоції. Адже сьогодні вчені говорять, що 90 % наших вчинків ми здійснюємо неусвідомлено через емоцію, а не осмисленим шляхом – через мозок. Ми діємо імпульсивно під впливом емоційного стану, підсвідомо, тому головним завданням стає оволодіння своїми емоціями, зробити їх підконтрольними нашому мозку та мисленню – осмислити.

Для цього не потрібно багато: вдумливе ходіння, практика вдячності, знати та застосовувати 9 практик миттєвої допомоги, дихальні вправи, поняття заземленості.

Спочатку починається все із скептики. Але відкрийтеся, долучіться, і, попри всі негаразди, ви зрозумієте красу світу як зовнішнього так і внутрішнього, свою силу та неповторність, ви зможете віднайти причини своїх дій, здійснити аналіз наших вчинків, вміння жити як розумом, так і серцем через запровадження тілесних практик та самоусвідомлення себе.

Все починається із себе, перш ніж навчити когось.

Девізом нашої школи став вислів «Освіта – серця, серце - освіти».

У наше складне сьогодення із підвищеною емоційною нестабільністю СЕЕН дає можливість дітям заспокоїтись, пояснити причини певного агресивного, збудженого чи пригніченого стану,

вміння повернутись до зони комфорту; поняття ресурсності - вміння через невеликий об'єкт реальний чи уявний себе стиснути, повернути у затишне місце, віднайти свою точку стійкості; створювати малюнок доброти та, опираючись на нього, досягати рівноваги та внутрішньої гармонії.

Важливо коли тебе підтримують, надихають, стимулюють. У нашому закладі постійно дбають про твій саморозвиток, адже самовдосконаленню немає меж. У листопаді тренери з Німеччини провели триденний практичний тренінг по СЕЕН, щоб розкрити значення вміння володіти собою, своїм тілом, емоціями, думками для власного самопізнання, вміння будувати надалі траєкторію розвитку, усвідомленого лідерства.

Спеціально ж проведені дослідження засвідчили, що використання програми в закладі освіти уможливило підвищення успішності навчання мінімум на 11% та знижує випадки цькування мінімум на 10%. За словами Брендона Озава де Сільва, заступника директора з програми СЕЕН університету Еморі «У школах де впроваджено програму, самі діти, даючи зворотній зв'язок, наголошували, що вони щодня використовують отримані техніки, що допомагає їм краще почуватися в класі, краще навчатися. З боку учительства – у класі створюється більш позитивна атмосфера, що сприяє навчанню.»

Отже, соціально-емоційне та етичне навчання стає тією ланкою, яку так сьогодні потребує наше суспільство. І, як підтвердження, наші учні серед улюблених уроків на перше місце ставлять СЕЕН.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Проєкт “О.університет”. Наздоженемо: курс про подолання освітніх втрат у початковій школі. URL:<https://osvitoria.university/courses/nazdojenemo-pochatkova/>

2. Діагностика та механізми подолання втрат у навчанні молодших школярів. Методичні рекомендації [Електронне видання]/ кол. автор. ; за загальною редакцією О.М. Топузова ; укл. О. В. Онопрієнко - Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2023. 146с. URL: <http://surl.li/haqald>

3. СЕЕН-путівник. Соціально-емоційне та етичне навчання: освітня програма для навчання серця й розуму / Голов. ред. О. Елькін. 2-ге вид. Київ: ТОВ «Інжиніринг», 2023. 148 с. Спеціально для EdCamp Ukraine. URL: <http://surl.li/ujjzqh>

*Стаття надійшла до редакції
19 листопада 2024 р*

ТРАДИЦІЯ ВИДАННЯ ІЛЮСТРОВАНИХ РОМАНІВ

У СХІДНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

УДК 821(5-11)-31-028.22

ПОХИЛЮК ОЛЕНА,

кандидат філологічних наук

САМОДРАЛ КРІСТИНА,

здобувачка освіти філологічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract. *This article explores the rich tradition of illustrated novel publishing in Eastern literature, focusing on its historical development, cultural significance, and artistic value. The study examines the characteristics of illustrated novels in various Eastern cultures, including China, Japan, Korea, and India. It analyzes illustration techniques, the interaction between text and image, and the impact of this genre on the development of literature and visual arts in general. The evolution of illustrated novels from classical forms to modern manga and graphic novels is investigated. Furthermore, the paper addresses publishing issues, particularly the peculiarities of printing, distribution, and reception of illustrated novels by the reading audience. The article also analyzes the impact of technological progress on the transformation of the genre, including the transition to digital formats and interactive editions. The aim of the research is to provide a comprehensive overview of the illustrated novel tradition in Eastern literature and to evaluate its role in shaping cultural identity and the literary landscape of the East.*

Key words: *Illustrated novels, Eastern literature, manga, graphic novels, visual arts, book illustration.*

Постановка проблеми. Візуальна наративна традиція в східній літературній культурі має глибоке історичне коріння та унікальну еволюцію. Науковці, такі як Акіро Ямада та Чен Лі Вей, підкреслюють, що візуально збагачені літературні твори в східному культурному просторі виконують ключову функцію у трансляції не лише сюжетного змісту, а й візуальної естетики. Інші дослідники, зокрема Ван

Цзянь та Його Танігучі, акцентують увагу на нерозривному зв'язку між текстуальним та ілюстративним компонентами, що створює унікальний досвід занурення для читачької аудиторії.

Значний інтерес викликає аспект творчої синергії між літераторами та художниками в процесі створення візуально збагачених романів. Деякі науковці, наприклад Пак Чон Су та Хіроші Накамура, розглядають цю